

2. *Одінцова О. О.* Правове регулювання лобізму в сучасній Україні (загальнотеоретичне дослідження) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / О. О. Одінцова. – О., 2008. – 21 с.
3. *Нестерович В. Ф.* Конституційно-правові аспекти лобювання у правотворчому процесі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / В. Ф. Нестерович. – К., 2008. – 20 с.
4. *Українські літаки – серед найкращих у світі // Урядовий кур'єр.* – 2012. – № 91.
5. *Коростей В.* Проблеми національного лобювання законодавства / В. Коростей // *Право України.* – 2006. – № 6. – С. 102–105.
6. *Належність до високорозвинених країн визначається ступенем участі в космічній діяльності // Урядовий кур'єр.* – 2012. – № 39.
7. *Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері космічної діяльності на період до 2032 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 береня 2012 р. № 238-р // Урядовий кур'єр.* – 2012. – № 39.
8. *Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013–2017 роки : Закон України від 5 вересня 2013 р. № 439-VII // Відомості Верховної Ради України.* – 2014. – № 20–21. – Ст. 725.
9. *Ми будемо надійно піднімати авіацію в Україні // Урядовий кур'єр.* – 2009. – № 47.
10. *Зростання виробництва – результат антикризових заходів уряду // Урядовий кур'єр.* – 2009. – № 48.
11. *Авіабудування: від оздоровлення до розвитку // Урядовий кур'єр.* – 2009. – № 51.
12. *Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України.* – 2011. – № 48–49. – Ст. 536.
13. *Про затвердження Порядку використання у 2012 році коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки виробництва авіаційної техніки і вертольотів та двигунів до них, в тому числі через механізм здешевлення кредитів : постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2012 р. № 542 // Урядовий кур'єр.* – 2012. – № 108.
14. *Курс на Латинську Америку // Урядовий кур'єр.* – 2012. – № 123.

Тернавська В. М. Лобізм як метод формування правової політики держави

Стаття присвячена проблемі формування правової політики України, що є основою правових демократичних реформ. Аналізуються можливості підвищення ефективності правотворчої діяльності органів державної влади шляхом легалізації інституту лобізму. Розглядається практичний аспект лобістської діяльності в органах державної влади на прикладі аерокосмічної галузі економіки України.

Ключові слова: права держава, правова реформа, правотворчість, правова політика, лобізм.

Тернавская В. Н. Лоббизм как метод формирования правовой политики государства

Статья посвящена проблеме формирования правовой политики Украины как основы правовых демократических реформ. Анализируются возможности повышения эффективности правотворческой деятельности органов государственной власти путем легализации института лоббизма. Рассматривается практический аспект лоббистской деятельности в органах государственной власти на примере аэрокосмической сферы экономики Украины.

Ключевые слова: правовое государство, правовая реформа, правотворчество, правовая политика, лоббизм.

Ternavska V. Lobby as method of forming of legal policy of the state

The article is dedicated to the problem of forming of legal policy in Ukraine as basis of law democratic reforms. The possibilities of increase of efficiency law-making activity of the state power bodies by means of legalization of lobby institute are analysed. Practical aspect of lobby activity in the state power bodies at the example of air and space field of Ukraine economy is considered.

Key words: legal state, law reform, law-making, legal policy, lobby.

УДК 342.7

*Тетяна Ейнівна Телькісна,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
факультету № 4 Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат історичних наук, доцент*

ПОЧЕСНЕ ГРОМАДЯНСТВО МІСТА ЯК МАРКЕР НАШОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОСТІ (ДНІПРО & ВАРШАВА, КРАКІВ, ВРОЦЛАВ, ЛЮБЛІН)

Суспільно-політичний розвиток України протягом останніх двох років все більше переконує у необхідності теоретичного осмислення й загального поширення практик демократії участі, що сприятиме формуванню модерної правової культури українців як нації європейського типу. Відповіді потребує, зокрема, таке питання: у який спосіб громадянин має дійсну можливість на місцевому рівні реалізувати право на участь у врядуванні? У цьому контексті для автора інтерес становить соціально-правовий інститут почесного громадянства міст, істотні риси якого відповідають європейській правовій культурі.

Не маємо суто академічного інтересу. Практичний інтерес має переважно локальний характер і становить насамперед теоретичне обґрунтування, а дещо пізніше – і підготовку та внесення пропозицій щодо коригування нормативного забезпечення надання звання почесного громадянина міста Дніпра.

Метою цієї статті є визначення відповідності нормативного регулювання та практики надання статусу «Почесний громадянин міста Дніпра» європейським принципам і цінностям.

Для досягнення означеної мети порівнюємо, по-перше, нормативне забезпечення процедури надання статусу почесного громадянина міста, по-друге, склад почесних громадян міста в Дніпрі, Варшаві, Кракові, Вроцлаві, Любліні. Чому саме ці міста? Насамперед тому, що у Дніпрі мешкає автор. У пошуках «європейського зразка» зупинилися на польських містах, бо вони не лише знаходяться на географічній мапі Європи, їх інкорпоровано й у ментально-правовий простір Європи. Водночас Україна й Польща мають тривалу спільну історію. Обрано Варшаву, Краків, Вроцлав, Люблін, що входять до десяти найбільших міст Польщі. Порівняння з чотирма містами сприятиме більшій достовірності отриманих результатів.

Хронологічними межами цієї праці, з огляду на мету, обрано період новітньої незалежної України та III Речі Посполитої, коли вкотре відновлюється традиція надання територіальними громадами статусу почесного громадянства міста.

Обрана автором проблематика майже не привертала увагу науковців, про що свідчить наявність лише поодиноких праць [1–3]. Наразі не маємо у своєму розпорядженні інформації щодо академічних розвідок західних авторів з історії соціально-правового інституту почесного громадянства.

Визначальними рисами соціально-правового інституту почесного громадянина міста, на наше переконання, є такі. Критерієм надання статусу почесного громадянина міста є, насамперед, оцінка діяльності особи згідно з принципом «людина для людини». Тобто, яким є внесок особи у розвиток місцевої громади, а отже, й кожного з мешканців міста. Процедура висунення кандидатури й ухвалення рішення щодо неї є відкритою (про це пишуть у місцевих засобах масової інформації, із обґрунтуванням пропозиції надання тій чи іншій особі цього статусу можна ознайомитись на сайті органу місцевого самоврядування).

З цього випливає, що почесне громадянство міст як соціальні практики, що мають місце протягом тривалого часу й санкціонуються і регулюються не лише соціальними, а й правовими нормами, ґрунтується на певних європейських принципах та цінностях, які закріплено у низці міжнародних актів кінця XX – початку XXI ст. Насамперед – це відкритість та участь як принципи належного врядування, встановлені Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй, Білою Книгою Європейського врядування [4], та гуманістичний вимір у діяльності держави, який визначено однією з цінностей Хартією основних прав Європейського Союзу (далі – ЄС) [5]. Однак означені принципи та цінності тією чи іншою мірою є складовими соціальних європейських практик протягом вже не одного століття.

Почесне громадянство міст пройшло шлях від військового привілею за часів стародавнього Риму, до права на майнові, податкові привілеї у добу Середньовіччя та до повністю церемоніального статусу у сучасному суспільстві. Напевно, найдавнішу історію законодавчого регламентування надання звання почесного громадянина міста має Велика Британія. Ще 1237 р. вперше визначено порядок надання звання «*Freeman*». Протягом тривалого часу відповідний статус передбачав значні привілеї, зокрема, звільнення від дорожніх зборів, право голосу на парламентських виборах. Мала місце широко поширена практика купівлі статусу почесного громадянина міста («*Freeman*»). Втім, законами 1835 й 1885 рр. скасовувалася більшість привілеїв, що раніше забезпечувалася його носіями та заборонялася практика купівлі чи дарування означеного звання.

Отже, соціальні практики протягом значного проміжку часу не були бездоганними. Однак за всіх часів право надання відповідного звання належало до компетенції органів місцевого самоврядування й засадничий критерій, яким при цьому керувалися, становив внесок кандидата на звання почесного громадянина у розвиток міста.

Які ж підстави для висунення тієї чи іншої особи на отримання статусу почесного громадянина міста, що, як вже зазначалося, на сьогодні має майже суто церемоніальний характер*, встановлено нормативними актами органів місцевого самоврядування Дніпра, Варшави, Кракова, Вроцлава, Любліна?

Частина 1 ст. 5 Статуту територіальної громади м. Дніпра, ухваленого Дніпровською міською радою XXIII скликання 13 червня 2001 р., визначено: жителям міста, іншим громадянам України, іноземним громадянам, особам без громадянства, які мають видатні заслуги перед територіальною громадою міста та зробили вагомий внесок у соціально-економічний, науковий, спортивний, культурний розвиток міста, за рішенням міської ради може бути присвоєно звання «Почесний громадянин міста Дніпра» [6]. Підстави та порядок присвоєння, права, пільги й обов'язки осіб, відзначених званням «Почесний громадянин міста Дніпра», визначаються Положенням, затвердженим рішенням міської ради.

У Варшаві питання почесного громадянства міста регулюються насамперед Статутом столичного міста Варшави, затвердженим 10 січня 2008 р. [7]. У § 5 зазначено, що це звання надається польським громадянам й іноземцям в знак визнання їхніх великих заслуг і досягнень. У § 1 Резолюції міської ради

* У деяких, зокрема українських містах, почесні громадяни отримують такі пільги, як безкоштовний проїзд у громадському транспорті, безкоштовне користування міським телефонним зв'язком.

Кракова від 2 липня 2003 р. про засади і процедуру надання почесного громадянства королівського міста Кракова встановлено, що цей титул надається людині за великі заслуги [8]. Згідно зі Статутом Вроцлава, затвердженого Постановою муніципальної ради міста від 17 травня 1996 р. (§ 4), осіб, які надали велику послугу Вроцлаву можна наділити званням *Civitate Wratislaviensi Donatus*, тобто почесним громадянством міста [9]. Параграф 2 Ухвали Ради міста Люблін від 8 жовтня 2008 р. про надання почесного громадянства Любліна містить таку підставу присвоєння звання почесного мешканця міста: визнання моральним авторитетом серед громади міста, вагоме сприяння протягом тривалого часу розвитку й промові міста Любліна в Польщі та поза її межами [10].

Отже, бачимо, що формулювання формального закріплення підстав, на яких надається звання почесного громадянина міста у Дніпрі й в таких великих населених пунктах Польщі, як Варшава, Краків, Вроцлав, Люблін суттєво не відрізняються. Однак особистий внесок означеної групи є, на наше переконання, якісно різним у цих містах. Порівняємо відповідні списки за цариною діяльності осіб, які у них зазначені.

Так, серед 37 почесних громадян нашого міста часів незалежності превалюють ті, хто брав участь у його захисті у період Другої світової війни чи був учасником війни на інших фронтах, зокрема легендарний розвідник (12), обіймав високі адміністративні та політичні посади (8), створював ракетно-космічну галузь (4), очолював великі промислові підприємства міста (3). Навіть вчені оповиті ореолом влади (3). Митців – 2, спортсменів – 2, один священнослужитель, один медик і той обіймає посаду головного лікаря, один діяч освіти, що тривалий час керував школою та більше 22 років був депутатом міської ради.

У Варшаві статус почесного громадянина міста з 1992 р., коли відновили традицію його надання, отримала 61 особа. Звісно, серед них є політики й державні діячі місцевого й національного масштабу (9), екс-очільники міста (3), учасники польського руху опору часів Другої світової війни (9). Втім, чільне місце займають митці, меценати (13), священнослужителі (8), вчені (7), громадські діячі (4). До списку почесних громадян не лише столиці, а й інших міст Польщі завжди потрапляють особи світової слави. У такий спосіб місцева громада висловила вдячність Папі Іоанну Павлу II, Норману Девісу, Леху Валенсі, Далай Ламі XIV, Леху Качинському, Олександрю Квасневському. Не забули й одного з архітекторів, що поліпшував суспільний простір Варшави.

Список почесних громадян міста Краків, починаючи з 1990 р., поповнився 43 особами. Лідерами серед них є особи, що досягли визначних успіхів у таких царинах діяльності: мистецтво, журналістика (11), церковна діяльність (6), політична, військова, громадська діяльність у вигнанні (5), наука (5). Сім знаних у всьому світі діячів теж становлять суттєву частину цього списку (7): Лех Валенса, Маргарет Тетчер, Джордж Буш, Рональд Рейган, Станіслав Лем, Норман Девіс, Збігнев Бжежинський. Звісно, принаймні, один архітектор теж потрапив до переліку почесних громадян міста.

25 осіб отримали звання почесного громадянина міста Вроцлава починаючи з 1993 р. Серед них найбільше митців (7) та осіб світової слави (6). Серед останніх: Анджей Вайда, Норман Девіс, Вацлав Гавел, Іоанн Павло II, Лех Валенса, Далай Лама XIV. Є також знані громадські й політичні діячі, зокрема, й ті, що загинули у катастрофі польського Ту-154М в Смоленську 10 квітня 2010 р., священнослужителі, вчені, екс-мер міста.

У новітній історії традиції надання почесного громадянства міста Любліна, що розпочалася 1994 р., цей статус отримало 11 осіб. Восстанне це звання надавалося 2010 р. Аби навіть не коментувати критерії, якими, найімовірніше, керувалися органи місцевого самоврядування, коли надавали цей статус, пропонуємо повний перелік цих почесних громадян Любліна. Професор права, учасник руху опору часів Другої світової війни, політичний і державний діяч; лікар, викладач та громадський діяч; поетеса; дружина письменника, драматурга Вітольда Гомбровича, що зберігала й популяризувала його спадщину; італійський політик й філософ; останній президент Польщі у вигнанні, що загинув в авіакатастрофі Ту-154М у 2010 р.; англійський історик; архієпископ; Папа Іван Павло II; мер міста Любліна з 23 липня по 30 липня 1944 р.

Із високим ступенем ймовірності вважаємо, що такий результат корелюється чинною процедурою надання звання почесного громадянина міста Дніпра та притаманною городянам правовою культурою.

Чи маємо у публічному просторі інформацію щодо процедури надання звання почесного громадянина міста Дніпра? Ні. Текст положення, затвердженого рішенням міської ради від 24 березня 1999 р. № 17 «Почесний громадянин міста Дніпра» на офіційному інтернет-порталі міської ради знайти не вдалося. Мали змогу ознайомитися лише з Рішенням міської ради від 3 вересня 2014 р. 26/55, яким внесено зміни до означеного акта, що стосуються підстав позбавлення звання почесного громадянина міста [11]. Містян широко інформують лише про випадки позбавлення такого звання, зокрема, одіозного Йосипа Кобзона [12] чи політика, який програв вибори голови Дніпра, Олександра Вілкула [13].

На відміну від дніпровців, мешканці Варшави, Кракова, Вроцлава, Любліна мають можливість ознайомитися із нормативними актами, якими регулюються процедури надання статусу почесного гро-

мадянина їхніх міст. Їх розміщено на офіційних порталах відповідних органів місцевого самоврядування. Окрім цього, питання, пов'язані з цим процесом, висвітлюються пресою [14].

За відсутності в нашому регіоні сталих традицій магдебурзького права, напевно, більшість городян вважає, що лише держава має відзначати особу за її досягнення. А яким ще чином можна пояснити відсутність пропозицій від громадських активістів, які діють в Дніпрі, щодо надання тим чи іншим особам статусу почесного громадянина міста? Якщо такі й мали місце, втім, значного розголосу не отримали, засоби масової інформації про них не повідомляли. Певне уявлення щодо процедури висування особи для отримання означеного звання надає стаття у газеті «День» від 1 лютого 2013 р., де йдеться про вже згаданого экс-керівника Дніпропетровської області [15]. При цьому, звісно, слід зважати на публіцистичний характер тексту та ймовірну політичну заангажованість автора.

Мовлячи про процедуру висування особи на отримання того чи іншого звання, не можна оминати питання критерію, за яким це здійснюється. На нашу думку, критерій надання статусу почесного громадянина в нашому місті ґрунтується на принципі «людина для держави», а у польських містах, насамперед, – «людина для людини».

Спонукає до подібного твердження таке. Як вже зазначалося, у переліку почесних громадян міста Дніпра часів незалежності майже третину становлять особи, що, насамперед, здійснювали управлінські функції, обіймали високі політичні та державні посади. У разі надання статусу ветеранам війни, мотивували це участю у військових діях та нагородами, без акценту на їхній особистості. У формулюванні заслуг перед містом для надання почесного громадянства бачимо не окрему людину, а якусь абстрактну людську одиницю, «гвинтик». Для порівняння варто ознайомитися із документами, де обґрунтовується надання відповідного звання у Варшаві, зокрема, Stanisław Jankowski-Agaton, Franciszek Kamiński, Brigade General Janusz Brochwicz-Lewiński, General Zbigniew Ścibor-Rylski, Cavalry Captain Witold Pilecki [16]. Йдеться про людину, її особисту історію, що переконує у справедливості надання їй звання. Подібний підхід застосовується й у Вроцлаві, Любліні. Щодо знаних осіб, яким надано почесного громадянства міста Кракова в знак визнання їхніх заслуг «у справі незалежності Польщі» чи у будь-якій іншій царині, інформація-обґрунтування є стислою (Stanisław Maczek, Adam Bień, Wisława Szymborska тощо) [17]. Щодо інших надано розширене формулювання означених підстав (Generał Bohdan Zieliński «Tytus», Książd Pułkownik Adam Franciszek Studziński, Generał Bolesław Nieczuja-Ostrowski тощо) [17].

Серед почесних громадян Дніпра, на відміну від Варшави, Кракова, Вроцлава, Любліна, – мізерне число представників професій, що створюють продукт, яким користуються люди чи надають послуги людям. Так, місто будують архітектори, а їх у нашому списку немає. Громадських активістів теж не побачимо. Приклади можна наводити й далі.

Отже, підсумуємо викладене вище. Мешканці Дніпра, на відміну від городян Варшави, Кракова, Вроцлава, Любліна, не мають відкритого доступу до акта, яким встановлено порядок надання статусу почесного громадянина міста. Відповідно й дніпровці, що не обізнані щодо власних прав як суб'єктів процедури висування кандидатів на отримання означеного звання, навряд спроможні скористатися ними у належний спосіб. Порівняння списків почесних громадян міста Дніпра та перелічених польських міст, на переконання автора, засвідчує, що в нашому місті гуманістичний підхід не становив основний критерій під час надання особі означеного статусу.

Перспективним вбачається дослідження нормативного регулювання та практик надання статусу почесного громадянства на прикладі й інших міст України, а також підготовка за їх результатами практичних пропозицій.

Використані джерела

1. *Беляев И. Н.* Почетное гражданство и его правовые основы / И. Н. Беляев // Советское государство и право. – 1984. – № 7. – С. 20–27.
2. *Шауро И. Г.* Почетное гражданство в Российской Империи / И. Г. Шауро // Материалы научно-практической конференции юридического факультета Елецкого государственного университета им. И. А. Бунина. – Елец : Изд-во ЕГУ им. И. А. Бунина, 2010. – Вып. 11. – С. 61–69.
3. *Майдебура А. М.* Звання почесний громадянин як особливий вид нагород органів місцевого самоврядування / А. М. Майдебура // Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць. – О. : Юридична література, 2011. – Вип. 61. – С. 150–156.
4. *Європейське врядування: Біла книга* // Комісія Європейських співтовариств. Брюссель. 27 квітня 2011р. // COM (2001) 428 остаточна редакція [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pravo.org.ua/files/konstatutyc/WHITE_BOOK_UKR_REV.pdf.
5. *Хартія основних прав Європейського Союзу* від 7 грудня 2000 р. № 994_524 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_524.
6. *Статут територіальної громади міста Дніпропетровська.* Прийнято рішенням Дніпропетровської міської ради XXIII скликання від 13 червня 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dniprorada.gov.ua/statut-teritorialnoi-gromadi-mdnipropetrovska>.
7. *Statute of the Capital City of Warsaw.* Regulation no. XXII/743/2008 of the Warsaw City Council of 10 January 2008.

8. *Uchwała* NR XX/172/03 Rady Miasta Krakowa z dnia 2 lipca 2003 r. w sprawie zasad i trybu nadawania Honorowego Obywatelstwa Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa.
9. *Statut* Wrocławia. *Uchwała* NR XXVI/276/96 Rady miejskiej Wrocławia z dnia 17 maja 1996 r. w sprawie przyjęcia Statutu Wrocławia w brzmieniu uzgodnionym z Prezesem Rady Ministrów.
10. *Uchwała* NR 487/XXV/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 16 października 2008 r.
11. *Рішення* Дніпропетровської міської ради VI скликання від 3 вересня 2014р. 26/55. Про внесення змін до Положення про звання «Почесний громадянин міста Дніпропетровська».
12. *Кобзон* більше не почесний громадянин Дніпропетровська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ipress.ua/news/kobzon_bilshe_ne_pochesnyu_gromadyanyn_dnipropetrovska_dokument_86909.html.
13. *Вилкула* позбавили почесного звання за злочинну діяльність під час Майдану і за підтримку сепаратистів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dt.ua/POLITICS/vilkula-pozbavili-zvannya-pochesniy-gromadyanin-dnipropetrovska-203423_.html.
14. *Gadawa* M. PiS ma kandydata na honorowego obywatela Wrocławia / M. Gadawa [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gazetawroclawska.pl/polityka/a/pis-ma-kandydata-na-honorowego-obywatela-wroclawia,9465523/>.
15. *Рижков* В. На Дніпропетровщині – кадрові «рокіровки», або Чи втримається у своєму кріслі Іван Куліченко? / В. Рижков [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://day.kyiv.ua/uk/article/nota-bene/na-dnipropetrovshchini-kadrovi-rokirovki-abo-chi-vtrimaietsya-u-svoiemu-krisli>.
16. *The List of Honorary Citizens of the Capital City of Warsaw* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.radawarszawy.um.warszawa.pl/english/honorarycitizenofthecity/Strony/HonoraryofCitizenoftheCapitalCityofWarsaw.aspx>.
17. *Honorowi* Obywatele Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.bip.krakow.pl/?mmi=302>.

Телькінен Т. Е. Почесне громадянство міста як маркер нашої європейськості (Дніпро & Варшава, Краків, Вроцлав, Люблін)

Автор поставила за мету визначити відповідність нормативного регулювання та практики надання статусу «Почесний громадянин міста Дніпра» європейським принципам і цінностям. У підсумку вона зазначає, що мешканці Дніпра, на відміну від городян Варшави, Кракова, Вроцлава, Любліна, не мають відкритого доступу до акта, яким встановлено порядок надання статусу почесного громадянина міста. Відповідно й дніпровці, що не обізнані щодо власних прав як суб'єктів процедури висунення кандидатів на отримання означеного звання, навряд чи спроможні скористатися ними у належний спосіб. Порівняння списків почесних громадян міста Дніпра та названих польських міст, на переконання автора, засвідчує, що в цьому місті гуманістичний підхід не становив основний критерій під час надання особі означеного статусу.

Ключові слова: статус почесного громадянина міста, нормативне регулювання надання статусу почесного громадянина міста, європейські принципи та цінності, правова культура.

Телькінен Т. Э. Почетное гражданство города как маркер нашей европейскости (Днепр & Варшава, Краків, Вроцлав, Люблин)

Автор поставила в качестве цели определение соответствия нормативного регулирования и практики предоставления статуса «Почетный гражданин города Днепра» европейским принципам и ценностям. В результате предпринятого исследования она пришла к выводам, что жители Днепра, в отличие от жителей Варшавы, Кракова, Вроцлава, Люблина, не имеют открытого доступа к акту, которым установлен порядок предоставления статуса почетного гражданина города. Соответственно, днепровцы, которые не ознакомлены со своими правами как субъектов процедуры выдвижения кандидатов на получение названного звания, вряд ли, смогут реализовать их должным образом. Сравнение списков почетных граждан города Днепра и названных польских городов, по убеждению автора, свидетельствует о том, что в этом городе гуманистический подход не был основным критерием при определении тех лиц, кому этот статус предоставлялся.

Ключевые слова: статус почетного гражданина города, нормативное регулирование предоставления статуса почетного гражданина города, европейские принципы и ценности, правовая культура.

Telkinena T. Honorary citizenship as a marker of our europeanness (Dnipro & Warsaw, Krakow, Wroclaw, Lublin)

The author put the aim to determine the conformity of regulatory control and practice of giving the status of «Honorary Citizen of Dnipro» to European principles and values. We have the next results. Residents of Dnipro, unlike the citizens of Warsaw, Krakow, Wroclaw, Lublin, don't have a free access to the act, which established the procedure for granting the status of honorary citizen of the city. Accordingly, citizens of Dnipro who are not aware of their rights as subjects of procedures for nominating candidates to be appointed title are hardly capable to use them properly. The athon after comparing the list of honorary citizens of the city of Dnipro and several Polish cities thinks that in Dnipro a humanistic approach was not the main criterion when submitting person appointed status.

Key words: status of honorary citizen of the city, the regulation of granting the status of honorary citizen of the city, the practice of granting the status of honorary citizen of the city, European principles and values, legal culture.